

Palliativa teamet

Årsberättelse palliativ vård 2019

Inledning

Palliativ vård syftar till att förebygga och lindra svåra symtom genom tidig upptäckt, noggrann analys, behandling och uppföljning av psykiska, fysiska, sociala och existentiella problem. Vården och omsorgen ska följa nationella styrdokumentet inom palliativ vård. För att den palliativa vården ska fungera krävs samverkan mellan olika professioner och inte minst mellan olika huvudmän.

Palliativ vårdsamordnare ansvarar för kompetensutveckling i palliativ vård, ge råd och stöd till personal som bedriver palliativ vård samt följer upp och återkopplar resultat från Svenska palliativregistret till verksamheterna i Örebro kommun. Palliativ vårdsamordnare samverkar med Region Örebro Län och utförare för omvårdnad i Örebro kommun gällande patienter som är i behov av avancerad sjukvård i hemmet (ASIH) och patienter i behov av allmän palliativ vård.

Fram till oktober 2019 har palliativ vårdsamordnare deltagit i utskrivningsplaneringar på Region Örebro län för personer som varit i behov av palliativ vård.

Mål 2019

- Förbättra den palliativa vården i samverkan mellan Region Örebro län och Örebro kommun.
- Kvalitetssäkra riktlinjer och rutiner.
- Uppnå målvärde för personalkontinuitet.
- Förbättra dokumentation, alla patienter som är inskrivna i palliativ vård ska ha HSL beslut palliativ vård och en vårdplan.
- Förbättra registrering i Svenska palliativregistret, alla dödsfall ska registreras.
- Uppnå målvärde för kvalitetsindikatorer munhälsobedömning och validerad smärtskattning.

Handlingsplan och strategier 2019

2020-03-02

SOV 219/2020

Handledning och rådgivning i palliativ vård har erbjudits av palliativ vårdsamordnare till de olika enheterna inom vård och omsorg, förvaltningen för funktionsstöd samt privata utförare av omvårdnad. Palliativ vårdsamordnare har samverkat i arbetsgrupp palliativombud inom vård- och omsorgsförvaltningen i syftet att utveckla samverkan mellan palliativ vårdsamordnare och palliativombud undersköterska med spjutspetskompetens inom palliativ vård. Ny uppdragsbeskrivning för palliativ ombud har skapats och arbetet är påbörjat med teamsamverkan i palliativ vård.

Informationsträffar och ombudsträffar

Utifrån målsättning 2019 har palliativ vårdsamordnare genomfört informationsträffar och ombudsträffar för några enheter i egen regi samt för privat utförare av omvårdnad.

Fokus på informationsträffarna har varit:

- Implementera och kvalitetssäkra tillämpning av riktlinje och rutin.
- Implementera den palliativa vårdens förhållningssätt och verka för kompetensutveckling.
- Personalkontinuitet.
- Följa upp och återkoppla resultat från Svenska palliativregistret till verksamheterna, ge råd och stöd till personal.

Utbildningar

Under 2019 har utbildningar i palliativ vård genomförts med syftet att ge fördjupad kunskap i den palliativa vårdens förhållningssätt, riktlinje och rutiner samt dokumentation.

Tabell: Genomförda utbildningar

Utbildningar	Antal tillfälle	Antal deltagande	Antal platser
Nyanställd sjuksköterska	2	23	40
Alla sjuksköterskor	6	27	130
Sjuksköterska ombud	4	34	60
Chef VOBO	2	0	40
Chef hemvård	2	15	40
Chef privat utförare omvårdnad	1	10	20
Biståndshandläggare	1	20	20
Skebäcksgården, palliativa trygghetsplatser	1	15	20

Det har varit ett lågt deltagande i utbildningar för sjuksköterskor. Utbildningar för chefer vård och omsorgsboende som planerats tillsammans med boendesamordnare

2020-03-02

SOV 219/2020

har ställts in på grund av få sökande. Utbildningar publiceras i Kompetensportalen för vård- och omsorgsförvaltningen och förvaltning för funktionsstöd samt meddelats via nyhetsbrev MAS, MAR och PVS till alla utförare för omvårdnad.

Samverkan med Region Örebro län

Palliativ vårdsamordnare har deltagit i Palliativa rådets och Regions samverkansmöte med syfte att ge och ta del av utvecklingsarbete i den palliativa vården och förbättra samverkan. Palliativ vårdsamordnare har samarbetat med palliativa sektionen på Universitetssjukhuset gällande patient som inte haft utskrivningsplanering på sjukhuset. Palliativa sektionen ansvarar för remissbedömning för palliativ vård och skickar remissen till vårdcentral när patient är i behov av inskrivning i allmän palliativ vård.

Under 2019 har palliativ vårdsamordnare tagit emot 107 meddelande via telefon från vårdkoordinator på palliativa sektionen om remiss för behov av inskrivning i allmän palliativ vård. Palliativ vårdsamordnare har följt upp initiering av den första kontakten med patienten samt ledtid för inskrivning i allmän palliativ vård.

Tabell: Inkommande meddelande för behov av inskrivning i palliativ vård

Vårdcentral	Inkommande remissmeddelande	ledtid för inskrivning	Återinläggning	Tackat nej
Adolfsberg	3	1,7	0	0
Brickebacken	4	11,0	0	0
Haga	7	11,1	0	1
Karla	15	12,0		0
Lillån	5	8,0	0	0
Mikaeli	4	13,0	0	0
Odensbacken	8	8,0	1	0
Olaus Petri	14	12,0	2	0
Skebäck	29	9,0	2	3
Tybble	4	2,8	1	0
Varberga	7	6,5	0	0
Vivalla	2	1,0	1	0
Ängen	5	4,6	1	3
Summan	107	9,1	8	7

2020-03-02

SOV 219/2020

Av totalt 107 patienter har 2 patienter varit kända av kommunal hemsjukvård sedan tidigare och 6 patienter bott på vård och omsorgsboende. 28 patienter har blivit inskrivna i palliativ vård inom en vecka och 64 patienter har blivit inskrivna inom två till fyra veckor.

8 patienter har sökt sjukhusvård under tiden de väntat på inskrivning och 7 patienter/närstående har tackat nej till inskrivning. Att boka läkartid för planering av inskrivning i palliativ vård tar mellan två till fyra veckor och detta ser olika på olika vårdcentral. Detta resulterar i att patient inte får möjlighet till läkarsamtal för bedömning, åtgärder för symtomlindring därav riskerar mer lidande.

I samverkansmöte med primärvården har palliativ vårdsamordnare tagit upp behovet av en samordnad individuell plan (SIP) för patient som är i behov av palliativ vård och är okänd för kommunal hemsjukvård.

Palliativa trygghetsplatser

Palliativa trygghetsplatser på Skebäcksgården avdelning Waldéns gränd finns tillgängliga för patient som bor i ordinärt boende inom vård- och omsorgsförvaltningen och är inskriven i allmän palliativ vård.

Palliativa trygghetsplatser har erbjudits till patient som har varit otrygg, haft behov av närhet till personal dygnet runt för uppföljning av symtomlindring, behov av avlastning för närstående samt till patient som inte vill dö hemma.

Tabell: Inkommande ansökan palliativ trygghetsplats

Hemsjukvårdsområde	Ansökan
Sydost	20
Väster	10
Nordost	13
Summan	43

Under 2019 har palliativ vårdsamordnare tagit emot 43 ansökningar om palliativa trygghetsplatser. Av de 43 ansökningar har 34 patienter kommit till palliativa trygghetsplatser. 6 patienter avled hemma, 1 patient har blivit kvar på växelvårdsplatsen och 2 patienter fått korttidsbeslut då palliativa trygghetsplatserna varit upptagna.

Palliativ vårdsamordnare har haft information och uppföljningsträffar på Skebäcksgårdens palliativ avdelning Waldéns gränd med syfte att kvalitetssäkra kompetens i palliativ vård.

Under hösten har palliativ vårdsamordnare tillsammans med utbildningsansvarig i HSL dokumentationen haft utbildning för sjuksköterskor från andra enheter som

2020-03-02

SOV 219/2020

samarbetar med Skebäcksgården kvällar och helger. Syftet har varit genomgång av rutin, dokumentation och arbetssätt i palliativ vård på verksamheten.

Svenska palliativregistret

Alla dödsfall ska registreras i Svenska palliativregistret. I registret anges kvalitetsindikatorer med målvärde som alla verksamheter ska uppnå.

Tabell: Resultat för perioden 19-01-01-19-12-31

Kvalitetsindikator	Målvärde %	2019 %	2018 %
Dokumenterat brytpunktsamtal	98	84,2	83,3
Ordination injektion smärtlindring	98	98,2	97,4
Ordination injektion ångestdämpande	98	98,5	96,6
Smärtskattning under sista levnadsvecka	100	74,5	67,2
Dokumenterad munhälsobedömning	90	73,0	66,7
Avliden utan trycksår	90	84,7	88,8
Mänsklig närvaro i dödsögonblicket	90	93,1	91,7

Det är totalt 422 dödsfall registrerade, av dessa är 392 väntade dödsfall och 30 oväntade dödsfall. Prioriterade områden för kvalitetsindikatorer har varit att använda validerad smärtskattning och dokumentera munhälsobedömning under sista levnadsveckan. Chefer redovisar att alla enheter inte har registrerat alla dödsfall.

I jämförelse med 2018 har användning av validerad smärtskattning ökat 7,3% och dokumenterad munhälsobedömning ökat 6,3 % men målvärde inte uppnåtts i de kvalitetsindikatorerna. Resultat visar försämring i kvalitetsindikator avliden utan trycksår då 4,1 % fler avled med trycksår samt att målvärde i dokumenterat brytpunktsamtal inte uppnåtts.

Palliativ vårdsamordnare har haft utbildning och informationsträff för palliativ ombud sjuksköterskor som registrerar dödsfall i Svenska palliativregistret. Syfte har varit genomgång av styrdokument samt kvalitetskrav som ställs på den palliativa vården i livets slutskede. Palliativ omvårdnadsansvarig sjuksköterska från Svenska palliativregistret medverkar via Skype under utbildningen för genomgång av dödsfallsenkät, råd och typs gällande registrering.

2020-03-02

SOV 219/2020

Palliativ vårdsamordnare har haft utbildning för chefer med syfte att ge ökad kunskap i palliativ vård. Att verksamheten använder palliativregistrets utdataportal för att titta på resultat och utifrån det se vilka förbättringsområden som ska prioriteras samt vikten av teamsamverkan i palliativ vård varit fokus i utbildningen.

Personalkontinuitet

Personalkontinuitet är en viktig del för att skapa och upprätthålla en trygg vård i livets slutskede. Örebro kommun har ett målvärde inom hemvården att maximalt 12 antal personal i hemvården besöker en palliativ patient som har två eller fler besök mellan klockan 07.00- 22.00, dubbelbemanning borträknad, de två sista veckorna i livets slutskede. I egen regi har målvärdet inte uppnåtts då medelvärdet för personalkontinuitet är 21 personal på två veckor. För externa utförare av omvårdad saknas möjlighet i verksamhetssystemet för att följa personalkontinuitet.

Dokumentation i palliativ vård

Dokumentation i palliativ vård har varit ett identifierat förbättringsområde för 2019. Patient som blir inskrivna i allmän palliativ vård ska i verksamhetssystemet ha ett registrerat beslut som benämns ”Palliativ vård” samt att sjuksköterska ska upprätta ”Vårdplan palliativ vård” för att säkerställa vården och dokumentationen.

Målet uppnås för alla patienter som är inskrivna i palliativ vård har en upprättad vårdplan men redovisningen visar att flera patienter inte har ett registrerat beslut om palliativ vård i verksamhetssystemet. Det palliativa beslutet är viktigt då det för all personal synliggör inskrivning i palliativ vård.

Palliativ vårdsamordnare har tillsammans med utbildningsansvarig i HSL dokumentationen haft utbildning för sjuksköterskor i syfte att förbättra systematisk dokumentation i palliativ vård.

Webbutbildning palliativ vård

Webbutbildning GRADE om palliativ vård har sedan september 2019 ersatts med E-utbildning (elektronisk utbildning) Palliation ABC som har utvecklats av Betaniasstiftelsen Palliationsakademien. E-utbildningen är baserad på Socialstyrelsens kunskapsstöd och nationella riktlinjer för god palliativ vård.

E-utbildning tar totalt 3,5 timmar att genomföra och är indelad i fyra kapitel som kan utföras var för sig. Utbildningen avslutas med en kunskapstest. Nyanställda personal ska genomföra E-utbildningen i sin helhet, kapitel 1-4 under sin introduktion. Kunskapstest vid godkänt resultat lämnas till chef.

Sammanfattning och analys

Den palliativa vården i Örebro kommun har fortsatt att utvecklas mot Svenska palliativregistrets uppställda målvärde för de olika kvalitetsindikatorerna. Flera enheter

2020-03-02

SOV 219/2020

beskriver att verksamheterna ger en god palliativ vård. Det saknas möjlighet att ta fram uppgifter om hur många dödsfall som har skett för att sedan jämföra med de som är registrerade i registret. Från januari 2020 har möjlighet skapats för statistikuttag från verksamhetssystemet Treserva då dödsfall ska registreras som avliden inom kommunen eller avliden inom Regionen.

Palliativa trygghetsplatser

Redovisningen visar att antal inkommande ansökningar till palliativa trygghetsplatser ökat med 43,3% i jämförelse med förra året. Till måluppfyllelse inom palliativa trygghetsplatser har Skebäcksgården och palliativ vårdsamordnare fått till sig från patienter och närstående att de har upplevt trygghet under vårdtiden på palliativa trygghetsplatser.

Dokumentation i palliativ vård

Förbättringsområde i palliativ vård är dokumentation och teamsamverkan som är en av de hörnstenarna i planering och genomförande av palliativ vård.

För att bibehålla och utveckla personalens kompetens i palliativ vård finns behov av utbildningsinsatser i palliativt förhållningssätt, omvårdnadsåtgärder i symtomlindrande syfte och arbetet med utbildningsinsatser fortsätter under 2020.

Mål och strategier 2020

- Kvalitetssäkra riktlinjer och rutiner palliativ vård
- Förbättra dokumentation, alla patienter som är inskrivna i palliativ vård ska ha HSL beslut palliativ vård och en vårdplan.
- Uppnä målvärde för kvalitetsindikatorer munhälsobedömning och validerad smärtskattning samt avliden utan trycksår.
- Förbättra registrering i Svenska palliativregistret, alla dödsfall ska registreras.
- Förbättra den palliativa vården i samverkan mellan Region Örebro län och Örebro kommun.
- Uppnä målvärde för personalkontinuitet.

Utifrån analys av redovisade resultat i Patientsäkerhetsberättelse och målsättning 2020 planerar palliativ vårdsamordnare:

- Revidering av riktlinje och rutiner i samverkan med MAS och MAR.
- Utbildning i palliativ vård till sjuksköterska och arbetsterapeut med syfte att öka kunskap och förbättra dokumentation samt säkerställa vården i palliativ vård.
- Utbildning till palliativ ombudundersköterska, sjuksköterska och arbetsterapeut med fokus på dokumentation, uppföljning av palliativ vård, handledning och teamsamverkan.
- Utbildning till nyanställd chef, arbetsterapeut och sjuksköterska med syfte att få ökad kunskap i palliativt förhållningssätt enligt Nationella vårdprogrammet

2020-03-02

SOV 219/2020

och Nationellt kunskapsstöd Socialstyrelsen och tillämpa riktlinje och rutiner i palliativ vård i Örebro kommun.

- Utbildning Vak i livets slutskede till omvårdnadspersonal med syfte att få ökad kunskap om omsorg och vård i livets slutskede.
- Uppföljning av palliativa vården och kvalitetsindikatorerna i Svenska palliativregistret.
- Statistik och halvårsrapport från Svenska palliativregistret skickas till chefer för uppföljning.